

Besvarande av synpunkter beträffande kulturmiljö och friluftsliv till inlämnade ansökningshandlingar med målnummer M 7034-18

Aktbilaga 23 190226 Yttrande länsstyrelsen

13. Riksintresse friluftsliv 4:2

Hela Gotland är av riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt 4 kap. 2 § miljöbalken. Länsstyrelsen anser att sökt verksamhet genom ökade buller och vibrationer samt ökade trafikstörningar kommer att medföra en påtaglig skada på riksintresset och det närliggande friluftsområdet Klinteberget.

Länsväg 141 trafikeras redan idag av tunga transporter. Visserligen kommer planerad verksamhet att ge ett ökat antal transporter vid full drift jämfört med rådande trafiksituation, men det bedöms inte som att antalet trafikrörelser är av den digniteten att det uppstår en annan situation för friluftsområdet vid Klinteberget (se Bilaga B.5 avsnitt 5.1). Förarna kommer att utbildas i ett ansvarsfullt körsätt, samt att visa hänsyn till medtrafikanter (särskilt oskyddade sådana), men även med resten av närmiljön. Att anpassa hastigheten, t.ex. vid in- och utfart till friluftsområdet vid Klinteberget, är för bolaget en självklarhet. Det rör sig om ett krav som det inte kommer att tummas på. Det bedöms inte heller att det tillkommande antalet tunga transporter är av sådan omfattning att de skapar ytterligare en barriäreffekt, såsom problem att ta sig till eller från friluftsområdet som medför påtaglig skada på friluftsområdet, jämfört med den situation som råder idag.

Gällande eventuell påverkan från buller och vibrationer ges besvaranden under respektive teknikområde i nu inlämnade bilagor buller Bilaga E avsnitt 2.8 s. 6-8 och vibrationer Bilaga F avsnitt 2.7 s. 2-3.

15. Riksintresse kulturmiljövård

Klinte kyrka ligger inom riksintresse för kulturmiljövård, Gotlands medeltida kyrkomiljöer. Sökt verksamhetsområde ligger ej inom riksintresset, men länsstyrelsen anser att sökt verksamhet genom ökade buller och vibrationer samt ökade trafikstörningar kommer att medföra en påtaglig skada på riksintresset och Klinte kyrka.

Riksintresset härrör till de 92 medeltida kyrkorna och fyra ödekyrkorna i sten från 1100-, 1200- och 1300-talen representerar romansk och gotisk byggnadskonst (kyrkomiljö). Kyrkorna är i det närmaste intakt bevarade med få tillägg från senare århundraden. Till kyrkorna hör kyrkogårdar med murar och stigluckor från samma tid, Intill många kyrkor står ståtliga prästgårdar, varav flera från medeltid.

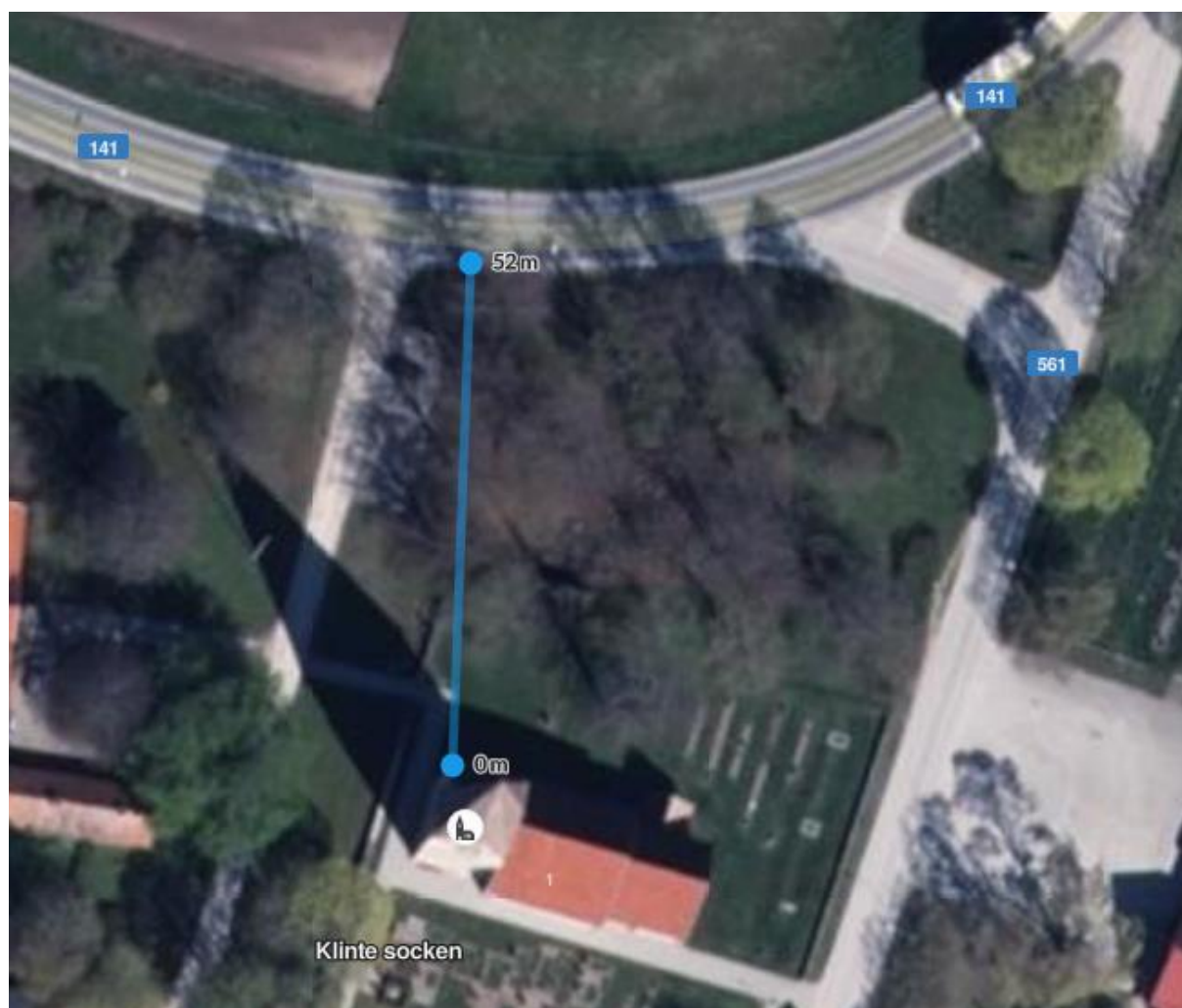
Utförda utredningar som inlämnats med ansökningshandlingar (Bilaga B.6, avsnitt 11, Bilaga B.7, s. 59) samt nu inlämnade bilagor (Bilaga E och Bilaga F) påvisar inte en signifikant ökad påverkan från planerad verksamhet. Det bedöms därför inte som att planerad verksamhet kommer att påverka riksintresset negativt. För vidare resonemang kring kulturmiljövårdets påverkan se kommande avsnitt i denna skrift.

16. Fornminnen och andra kulturmiljövärden

Länsstyrelsen påtalar i sitt yttrande att miljökonsekvensbeskrivningen bör belysa Klinte kyrka och begravningsplatsens kulturhistoriska värde, samt vilken hänsyn som har tagits till platsen så att dess kulturhistoriska värde och helhetsgestaltning inte minskas eller förvanskas.

Bolaget hänvisar till ansökans Bilaga B.5, avsnitt 3.1.1, Bilaga B.6, avsnitt 11, Bilaga B.7, s. 59, samt till nu ingiven Bilaga F för utförda utredningar och överväganden kring vägtransporternas påverkan på kyrkan och området i fråga om trafiksäkerhet, buller, vibrationer och riksintresse.

Transportvägen (141) passerar förbi Klinte kyrka. Detta kräver extra uppmärksamhet, men också extra hänsyn. Som har anförts kommer förarna att utbildas i ett ansvarsfullt körsätt. I detta ingår omsorg med medtrafikanter (särskilt oskyddade sådana), men även med resten av närmiljön. Behovet av att anpassa hastighet i enlighet med detta, t.ex. vid passage förbi en kyrka och begravningsplats, är för bolaget en självklarhet. Det rör sig om ett krav som det inte kommer att tummas på. Samtidigt ska det framhållas att väg 141 är en allmän väg och att den går genom ett levande samhälle. Avståndet från väggkanten av väg 141 till kyrkan är ca 52 meter. Mellan väg och kyrka finns en trädridå.

Figur 1: Bild utvisande väg 141 och Klinte kyrka

Det finns två begravningsplatser vid Klinte kyrka, dels en som ligger bakom Klinte kyrka sett från väg 141 och en som ligger invid väg 561. Begravningsplatserna bedöms ej bli påverkade av transporter på väg 141 i någon större utsträckning än vad som redan sker idag, då merparten ligger skilt från väg 141. Hastigheten har även sänkts från 60 km/h till 40 km/h sedan 1 december 2018. För den södra begravningsplatsen ligger Klinte kyrka mellan väg och begravningsplats som skapar en buffertzona.

Länsstyrelsen har noterat att inventeringsområdet för kulturhistoriska lämningar inte stämmer överens med det som anges som verksamhetsområde i ansökan. Länsstyrelsen bedömer att den arkeologiska utredningen inte är fullständig och att inventeringsområdet bör stämma överens med verksamhetsområdet som anges i ansökan.

I samband med beställning av inventeringen inlämnades kartmaterial som omfattade planerat brytområde, transportvägar inom täktområdet samt skyddsstängsel. Anledningen till att hela verksamhetsområdet inte har inventerats är att området kring Stormyr kommer att undantas från brytning och så även ett område som sträcker sig ner mot Solbjärke, därav blir det ingen direkt påverkan på områdena i fråga. Inventeringen har varit till för att identifiera objekt och för att undvika direkta ingrepp på eventuella kulturmiljöer, övrig eventuell påverkan som vibrationer anses inte skada eventuella kulturhistoriska lämningar i de områden som ej inventerats.